

Aida KRŠO

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
“JEZIK U BOSNI I HERCEGOVINI”
(SARAJEVO, 26. i 27. 9. 2003)

U Sarajevu je 26. i 27. septembra 2003. godine održan naučni skup, pod nazivom “Jezik u Bosni i Hercegovini”, koji predstavlja nastavak saradnje između Instituta za jezik iz Sarajeva i norveškog Instituta za istočnoevropske i orijentalne studije iz Osla. Ovaj skup imao je međunarodni karakter jer su podnosioci referata bili iz Bosne i Hercegovine, Norveške, Hrvatske, Srbije i C. Gore, Austrije, Njemačke i Švedske. Ustvari, sadržaj njihovih izlaganja rezultat je jednogodišnjeg istraživanja u istoimenom projektu zasnovanom u Institutu za jezik u Sarajevu 2002. godine, opet u saradnji sa Institutom za istočnoevropske i orijentalne studije iz Osla.

Nakon pozdravnih riječi direktora Instituta za jezik dr. Ibrahima Čedića, norveškog ambasadora Henrika Ofstada, predstavnika vlasti Federacije Bosne i Hercegovine Emine Pandžo, direktora PPZ-a Kantona Sarajevo Mevlide Pekmez, Skup je proglasio otvorenim akademik Svein Mønnesland, voditelj projekta i predsjednik Organizacionog odbora Skupa.

Prva sesija bila je posvećena dijalektologiji, o čemu su izlagali: akademik Dalibor Brozović (Zagreb) – *Mjesto bosanskohercegovačkih govora u štokavskom narječju*, dr. Slobodan Remetić (Beograd) – *Prozodijske odlike bosanskohercegovačkih govora*, dr. Naila Valjevac (Sarajevo) – *Leksičke odlike bosanskohercegovačkih govora*, te dr. Senahid Halilović (Sarajevo) – *Narodni govori i nacionalna pripadnost*.

Ostale sesije bile su posvećene pojavama u pisanoj riječi srednjeg vijeka, osmanskog perioda, austrugarskog doba, Kraljevine Jugoslavije, u vrijeme SFRJ i nakon njenog raspada.

O jeziku u srednjem vijeku govorila je dr. Jagoda Jurić-Kappel (Beč) u svome referatu *Književni jezik u Bosni i Hercegovini u srednjem vijeku*, a o jeziku u pojedinim tradicijama – bošnjačkoj, hrvatskoj i srpskoj: dr. Hanka Vajzović (Sarajevo) – *Alhamijado književnost*, dr. Ivo Pranjković (Zagreb) – *Hrvatska tradicija*; dr. Miloš Okuka (München) – *Srpska tradicija*, dr. Asim Peco (Beograd): *Jezik pisama begova*

istočne Hercegovine i Krajine i mr. Lejla Nakaš (Sarajevo) – *Jezički izraz usmenog stvaralaštva*, dok je dr. Muhamed Nezirović podnio referat s temom: *Jevrejsko-španjolski jezik u Bosni i Hercegovini*.

Austrougarsko doba osvijetljeno je referatima mr. Muhameda Šatora (Mostar) – *Jezička politika u vrijeme Austro-Ugarske*, dr. Ibrahima Čedića (Sarajevo) – *Jezik pisaca XIX vijeka* i dr. Srete Tanasića – *Jezik štampe u Bosni i Hercegovini do 1918. godine*.

Period 1918–1970. predstavljen je referatom dr. Milana Šipke (Sarajevo): *Standardni jezik i jezička politika od 1918. do 1970. godine*, vrijeme 1970–1990. osvijetlio je dr. Josip Baotić (Sarajevo) – *Standardni jezik i jezična politika 1970–1990*.

Sam kraj Skupa bio je posvećen jezičkoj situaciji u razdoblju 1990–2003. Tu problematiku razmotrili su u svojim referatima akademik Svein Mønnesland (Oslo) – *Standardni jezik u Bosni i Hercegovini do 1990. godine*; dr. Naila Valjevac (Sarajevo) – *Govori i standardnojezička norma*, te dr. Milorad Radovanović (Novi Sad), govoreći o temi: *Tipološki, glotopolitički i bibliografski osvrt na jezičku situaciju u Bosni i Hercegovini*. U ovo se uklapa i referat dr. Ismeta Smailovića: *Putevi ka standardizaciji bosanskog jezika*, pročitan dan ranije.

U diskusiji o iznesenim rezultatima istraživanja konstatovano je da još uvijek nisu istražene sve pojave vezane za jezik u Bosni i Hercegovini i da predstoje još mnoga lingvistička istraživanja. Sam projekat “Jezik u Bosni i Hercegovini” pokazao je koje su nepoznanice, neke od njih poslije ovog istraživanja više to nisu, a neke su ostale za buduća istraživanja. Također, istraživanja u ovom projektu dovela su do novih činjenica koje mijenjaju dosadašnja saznanja, što je slučaj npr. s nastankom “Gramatike bosanskog jezika” (1890), usto, urađena je prvi put lingvistička analiza jezika alhamijado književnosti, iznesena su saznanja o jevrejsko-španjolskom izrazu bh. Jevreja i sl.

Iako je u referatima i diskusiji uglavnom bila zastupljena jezička problematika, u diskusiji su se nametnuli i neki problemi za koje bi bilo potrebno organizovati posebne skupove. To se odnosi na jezik u obrazovanju i u medijima, a neke teme i ne spadaju u predmet istraživanja lingvističke nauke, kao što je to slučaj sa u diskusiji pokrenutim pitanjem “bosanske crkve”.

U toku skupa održane su i tri promocije: promocija Zbornika radova sa naučnog skupa koji je održan u Beču 27. i 28. 9. 2002., promocija XVI knjige Radova Instituta za jezik u Sarajevu (Jezik bosanskohercegovačkih pisaca XIX vijeka) i promocija prvog poslijeratnog broja Književnog jezika, koji su kao suizdavači objavili Institut za jezik u Sarajevu i Filozofski fakultet u Sarajevu. Promotori su bili: Jagoda Jurić-Kappel (Beč), Hadžem Hajdarević (Sarajevo) i Ismail Palić (Sarajevo).

Na skupu je naznačeno da će krajnji rezultat rada u projektu “Jezik u BiH” biti knjiga u kojoj će se zainteresirani čitalac na jednom mjestu moći informisati o mnogim pojedinostima iz naše jezičke prošlosti i savremenog doba. Ovakvi poduhvati sigurno su značajan doprinos u razvoju bosanskohercegovačke lingvistike.